

Länsstyrelsen
Norrbotten

Yttrande

1 (17)

Datum
2023-11-10

Diarienummer
11261-2023

Bodens kommun
fysplan@boden.se
emma.lundqvist@boden.se

Er beteckning: TRV 2023/93748

Länsstyrelsens underlag inför kommunens beslut om planeringsstrategi, Bodens kommun

Kommunfullmäktige ska enligt 3 kap.23§ plan- och bygglagen (PBL) senast 24 månader efter ordinarie val, anta en planeringsstrategi. Där ska kommunen bland annat ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt bedöma om planen fortsatt är aktuell i förhållande till kraven i 3 kap.3 §, 4 § andra stycket punkt 1-2 samt 5 § PBL. Om kommunen antar en ny översiktsplan inom 24 månader efter ordinarie val gäller inte kravet om planeringsstrategi.

Inför kommunens arbete med planeringsstrategi ska Länsstyrelsen enligt 3 kap. 26 § plan- och bygglagen (PBL), i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Redovisningen ska göras under den andra halvan av tiden mellan två ordinarie val till kommunfullmäktige.

I underlaget ska länsstyrelsen ange:

1. hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen, och
2. om länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller.

Länsstyrelsen ska även lämna ett sådant underlag till kommunen när kommunen begär det (Lag 2020:76).

Kommunen begärde in planeringsunderlag 2020 och planeringsstrategin antogs 2021. Under nuvarande mandatperiod 2022–2024 kommer kommunen anta en ny planeringsstrategi. Länsstyrelsen uppdaterar underlaget med tillkommande underlag sedan 2020.

- Kommunens gällande översiktsplan
- Översiktsplan 2025 antogs av kommunfullmäktige 2017-05-29
- Landsbygdsutveckling i strandnära läge antogs 2017-05-29
- Vindbruksplan antogs 2017-05-29
- Fördjupad översiktsplan för Boden och Sävast antogs 2020-05-25

Länsstyrelsens arbete med att ta fram underlag enligt 3 kap. 26 § PBL

Länsstyrelsen har efterfrågat upplysningar från statliga myndigheter avseende planeringsunderlag eller annan relevant information som tillkommit eller ändrats sedan översiktsplanen upprättades. Begäran om aktuellt planeringsunderlag har även skickats till berörda sakområden inom Länsstyrelsen i Norrbotten. Föreliggande redovisning omfattar inkomna synpunkter i form av exempelvis lagstiftning, mål och planeringsunderlag som har ändrats/tillkommit sedan kommunens senast begärde in planeringsunderlag, 2020.

Redovisningen omfattar dels underlag av kommunspecifik karaktär, dels underlag relevant för flera av länets kommuner, som kan vara av betydelse för Bodens kommuns översiktsplanering och framtagandet av planeringsstrategi.

Eftersom arbetet med att ta fram underlag inför kommunernas planeringsstrategi är en ny uppgift för länsstyrelserna, har samverkan inom myndigheten påbörjats med syfte att skapa en samsyn vad gäller lämplig arbetsprocess, underlagens innehåll och detaljeringsgrad. Målet är en likvärdig hantering av uppgiften över landet. Boverket har tagit fram en vägledning som förtydligar länsstyrelsens uppgift. [Länsstyrelsens underlag inför beslut om planeringsstrategi - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Planeringskatalogen och Boverkets vägledning

Länsstyrelserna har gemensamt tagit fram den webbaserade söktjänsten Planeringskatalogen. Tjänsten riktar sig till dem som arbetar med fysisk planering och innehåller rapporter, vägledningar, geodata, karttjänster samt länkar till webbsidor från ett flertal myndigheter. I Planeringskatalogen kan sökningen begränsas till berörd kommun och efterfrågat underlag. För närvarande pågår en utveckling av Planeringskatalogen för att bland annat bättre anpassas till länsstyrelsens uppgift att ta fram underlag till kommunernas fysiska planering. [Startsida - Planeringskatalogen](#) .

Karttjänster, bland annat Geodatakatalogen finns tillgängliga här:

[Karttjänster och geodata | Länsstyrelsen Norrbotten \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se)

Länsstyrelsen rekommenderar webbplatsen *PBL Kunskapsbanken* som är Boverkets handbok till plan- och bygglagen.

[PBL Kunskapsbanken\(boverket.se\)](https://www.boverket.se)

På webbplatsen återfinns bland annat vägledning om översiktsplanprocessen och framtagandet av planeringsstrategi.

Förändringar i lag/rättspraxis, nya mål och planeringsunderlag

Nedan redovisas förändringar i lagstiftning, mål och planeringsunderlag som har ändrats/tillkommit sedan 2020 då Bodens kommun senast begärde in planeringsunderlag. Även övrig information och synpunkter av betydelse för kommunens arbete med översiktsplan och planeringsstrategi anges nedan.

Planprocess och miljöbedömning

Kravet på översiktsplanens innehåll har förtydligats. Innehållskravet framgår av 3 kap. 5 § plan- och bygglagen (PBL) och vägledning gällande tolkning och tillämpning återfinns på PBL Kunskapsbanken.

I januari 2018 började ett nytt sjätte kapitel i miljöbalken (MB) att gälla. Således efter översiktsplanen antogs. Tillägget innebär en del förändringar för miljöbedömningar av planer som upprättas enligt plan- och bygglagen. En förklaring till skillnaden mellan det nya och äldre systemet finns på Boverkets webbplats:

[Skillnaden mellan nya och gamla 6 kap miljöbalken - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Sedan 2018 har en mängd ändringar i lag och förordningar inom detaljplanering och bygglov skett, för en överblick se [Ändringar i lag och förordning - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Därtill kommer lagändringar som redan inträffat (klimatdeklaration 1 januari) eller sannolikt kommer att ändras i augusti 2022 (aktivitetskravet slopas). Dessutom finns vissa undantag från plan- och byggregler när det gäller vissa utlänningar. Undantagen är tidsbegränsade till utgången av 2024.

1 april 2020 ändrades bland annat vissa bestämmelser i 3 kap. PBL som handlar om översiktsplanering. Vissa av ändringarna i lagstiftningen gäller direkt, och vissa gäller från ett senare datum.

Mer information finns på Boverkets webbplats: [Vad gäller vid ändringen av PBL 3 kap 1 april? - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Nationella och regionala mål, planer och program

Både på nationell och internationell nivå finns övergripande mål och strategier för ett hållbart samhällsbyggande. Översiktsplanen ska ge vägledning för en långsiktigt hållbar utveckling och bör ha en tydlig vision och mål för den fysiska miljön. Nedan finns ett urval av dessa som kan ha betydelse för planeringsstrategins utformning.

Agenda 2030

Agenda 2030 består av 17 globala mål för hållbar utveckling som tagits fram av FN. Av dessa 17 mål är det flera som direkt kan kopplas till översiktsplanering och kommunernas långsiktiga arbete med hållbar utveckling. Här kan särskilt nämnas målen för hälsa, jämställdhet, vatten, klimat och infrastruktur. Mål 11 om hållbara städer kan ses som ett övergripande mål för bebyggelse och fysisk planering.

Miljömålen

Sedan miljömålen beslutades av riksdagen 1999 har Sveriges miljömål definierat vilken miljö den svenska politiken ska styra mot. Generationsmålet, de 16 miljömålen och etappmålet bildar tillsammans miljömålssystemet. Hittills har miljömålen följts upp mot årtalet 2020, ett år som nu passerats. Nästa hållpunkt för Sveriges miljömål blir år 2030 eftersom de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 tar sikte på samma år. Vad de senaste årliga uppföljningarna visat är att Sverige har långt kvar till att nå de flesta av målen och för flera av dem går utvecklingen åt fel håll. Under de närmaste tio åren behöver alla öka takten i arbetet för att nå miljömålen och genomföra den brådskande samhällsomställningen som behöver göras.

Gestaltad livsmiljö

Riksdagen antog 2018 ett övergripande mål för gestaltad livsmiljö: "Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön." Kommunerna har genom sitt kommunala

planeringsansvar en avgörande och betydande roll i gestaltandet och förvaltandet av landets livsmiljöer.

I maj 2020 uppdaterades Boverkets webbplats med mycket information och möjligheter till interaktion kopplat till arkitektur och gestaltad livsmiljö. Här är en länk till mer information.

[Arkitektur och gestaltad livsmiljö - Boverket](#)

Sammanställning av mål

På PBL Kunskapsbanken har Boverket listat alla nationella mål som är relevanta för den fysiska planeringen. De är uppdelade i fem olika kategorier: Demografi, Bebyggelse, Ekonomi, Natur & Miljö samt Infrastruktur. Boverket har också på regeringens uppdrag format en vision för stadsutvecklingen "Vision Sverige 2025". Tolv Sverigebilder visar alternativa vägar för framtidens fysiska samhällsplanering och beskriver den riktningssändring som krävs för att vi ska nå ett hållbart samhälle år 2050.

Statliga intressen

Riksintressen 3 kap. miljöbalken

Enligt 3 kap. 4 § plan- och bygglagen ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken alltid redovisas i översiktsplanen. Av översiktsplanen ska även framgå hur kommunen avser att aktuella riksintressen ska tillgodoses.

Rennäring

I samhällsplaneringen ska samiska behov beaktas, däribland renskötselns intressen vid nyttjandet av mark och vatten. Sametinget uppdaterar markanvändningskartorna när man exempelvis har reviderat något område av riksintresse.

De aktuella kartorna kan man klicka sig vidare till på sametingets webbsida. <https://www.sametinget.se/markanvandning>

Sametinget levererar även kartorna till Planerings Katalogen.

Rennäringspolitisk strategi antogs av plenum 2021-02-23–26 [Sápmi – en region som berikar Sverige \(sametinget.se\)](#)

Sametingets arbete med Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen togs fram under 2021 [Sametingets arbete med](#)

[Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen](#) . Sametinget är numera med i Miljömålsrådet.

Sametingets miljöprogram Eallinbiras har reviderats och därefter antagits av plenum 2021-02-23–26 [157145 \(sametinget.se\)](#)

Naturvård

En översyn av riksintresse Naturvård är på gång vilket kan komma att påverka områden av riksintresse i Bodens kommun. För aktuell lagstiftning och vägledningar hänvisas till Naturvårdsverkets hemsida. Uppdateringar och revideringar av vägledningar från sektorsmyndigheter såsom Naturvårdsverket sker regelbundet. Utöver planeringskatalogen finns det data som Länsstyrelsen har tillgängligt via Geodatakatalog. Områdena finns att ladda ned från länsstyrelsens geodatakatalog med skikten LstBD Pågående naturreservatsbildning samt LstBD Höga naturvärden.

Kulturmiljö

Planeringsunderlag inom området kulturmiljö återfinns i Planeringskatalogen. Där återfinns bl. a. länk till Fornsök och Riksantikvarieämbetets digitala register över kända forn- och kulturlämningar, Norrbottens kulturmiljöprogram etc.

Kulturmiljövården

Inom Norrbottens län finns ett åttiotal kulturmiljöer av riksintresse. De är utpekade för att de särskilt tydligt berättar om kulturhistoriska sammanhang i landskapet. Enligt 3 kap 6 § miljöbalken ska dessa riksintresseområden skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada dess värden. Det är mycket viktigt att det finns ett fullgott kulturmiljöunderlag inom kommunen innan arbetet med att revidera översiktsplanen påbörjas, för att kulturmiljöerna ska bli den resurs och utgångspunkt för kommunens utveckling som de kan vara. Länsstyrelsen kan lämna bidrag till kommunala kulturmiljöunderlag och deltar gärna i samråd kring framtagandet av dessa. Information om riksintressen för kulturmiljövården finns på Riksantikvarieämbetets hemsida: [Riksintressen för kulturmiljövården | Riksantikvarieämbetet \(raa.se\)](#)

Där finns aktuella riksintressebeskrivningar, med motiveringar och uttryck för respektive riksintresseområde: [Riksintressebeskrivningar | Riksantikvarieämbetet \(raa.se\)](#)

Länsstyrelsen arbetar för närvarande med revideringar av länets riksintresseområden. De kommuner som hittills är klara och har fått uppdaterade riksintressebeskrivningar är Luleå kommun (2019-02-13), Bodens kommun (2020-09-04) och Kalix kommun (2020-11-25 och 2020-12-14).

Värdefulla ämnen och material

Det är vitalt att samhället idag och i framtiden har tillgång till bergmaterial av lämplig kvalitet och att täkter är placerade så att långa transporter undviks. Samhällets materialförsörjning med ballast, krossprodukter och natursand är ofta en mellankommunal fråga då enskilda täkter kan leverera till större geografiska områden. Tillgång på lämpligt material av hög kvalitet behöver säkras över längre tid. Taktlokalisering bör utöver geologiska förutsättningar och tillgänglig bergkvalitet även ske i avsikt att minimera transportsträckor och utsläpp i enlighet med klimat- och miljömål.

Befintligt planeringsunderlag gällande täkter i Norrbotten är föråldrat och fokuserar mestadels på naturgrus. Dessa frågor berörs endast indirekt vid FÖP eller TÖP/LIS områden, men är desto mer relevanta för kommande ÖP.

Relevanta SGU kartvisare är "Malm och mineral", "Mineralrättigheter", "Torv" och "Ballast".

<https://apps.sgu.se/kartvisare>

Energiproduktion/kraftnät

Svenska kraftnät har stamnätsledningar med stationer i kommunen. Det är viktigt att dessa finns med i markanvändningskartan tillhörande översiktsplanen. Svenska kraftnät har också ett antal projekt med transmissionsnätsledningar och stationer i kommunen och ser det som viktigt att kommunen inkluderar dessa i kommande planeringsstrategi/översiktsplan.

För översiktsbild över de planerade ledningarna samt befintliga och planerade stationer se bilaga 1. Svenska kraftnäts anläggningsobjekt finns att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se som WMS eller som en shape-fil.

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till Systemutvecklingsplan 2022-2031. Dessa dokument finns publicerade på vår webbplats, www.svk.se

Nuläge-Framtida planer

Letsi och Svartbyn

En ny 400 kV ledning planeras mellan Letsi och Svartbyn. Ledningen behövs för energiomställningen i norra Sverige och möjliggör ökat effektuttag i regionen samt bidrar till stabiliteten och driftsäkerheten i transmissionsnätet. Svenska kraftnät har tagit fram ett förslag till ledningssträckning och genomför just nu samråd kring det förslaget. Förslaget går i stort parallellt med befintliga kraftledningar. Beslut om slutlig ledningssträckning tas längre fram i processen. Byggstart är planerad till år 2027. Se mer här [Letsi-Svartbyn | Svenska kraftnät \(svk.se\)](#).

Förslaget till ledningssträckning går igenom kärnområde för friluftsliv och turism, utredningsområde för verksamheter VU9 och VU5 samt i närheten av LIS-område vid Altersjön.

Svartbyn och Hällmyran

Två nya 400 kV ledningar planeras mellan Svartbyn och Hällmyran. Svenska kraftnät har tagit fram förslag till ledningssträckningar och genomför även här samråd just nu. Förslagen går inom kommunen parallellt med befintliga kraftledningar.

Beslut om slutliga ledningssträckningar tas längre fram i processen. Byggstart är planerad till år 2027. Se mer: [Svartbyn-Hällmyran | Svenska kraftnät \(svk.se\)](#). Förslagen går genom utredningsområde för verksamheter VU5.

Station Degerträsk

Även en ny transmissionsnätsstation "Degerträsk" planeras. Stationen behövs för att kunna ansluta Vattenfall Eldistribution/H2 Green Steel. Byggstart är planerad till februari 2024 och planerad driftsättning under slutet av 2025. Den nya stationen ligger inom utredningsområde för verksamheter VU5.

Förslaget går i stort parallellt med befintliga kraftledningar. Beslut om slutlig ledningssträckning tas längre fram i processen. Byggstart är planerad till år 2027. Se mer här [Letsi-Svartbyn | Svenska kraftnät \(svk.se\)](#).

Förslaget till ledningssträckning går igenom kärnområde för friluftsliv och turism, utredningsområde för verksamheter VU9 och

VU5 samt i närheten av LIS-område vid Altersjön. Vid Altersjön planeras den nya ledningen gå närmare bebyggelsen än befintlig ledning vilket innebär att Svenska kraftnät önskar tidig kontakt och därefter bereds möjlighet att formellt lämna yttrande angående remiss för eventuellt tillkommande exploatering nära våra ledningar.

Station Svartbyn

Den befintliga transmissionsnätstationen i Svartbyn planeras att förnyas. Drivkraften för reinvesteringen är primärt att stationen närmar sig sin tekniska livslängd men även för att kunna möta utvecklingsplanerna inom ramen för svenska kraftnäts investeringsprogram Fossilfritt övre Norrland. Förnyelsen av stationen är en förutsättning för att möjliggöra anslutning av planerad havsbaserad vindkraft och nätförstärkningar för att möjliggöra den gröna omställningen och elektrifieringen av industrin i regionen. Byggstart för projektet planeras till år 2026. Stationen ligger inom utredningsområde för verksamheter VU5.

Beredskapsintressen

I kommunen finns produktionsanläggningar som är viktiga för den nationella elförsörjningen. I närheten av anläggningar inom det svenska elsystemet såsom exempelvis värmekraftverk, gasturbinanläggning och vattenkraftstationer, kan det föreligga intressen för elsystemet och elberedskapen.

Den förra regeringen tog fram en nationell strategi för elektrifiering "Nationell strategi för elektrifiering – en trygg, konkurrenskraftig och hållbar elförsörjning för en historisk klimatomställning (februari och maj 2022)". I strategin tas ett helhetsgrepp om förutsättningarna i energisektorn för att möjliggöra en ökad elektrifiering. En plan för att hantera hinder för en ökad elektrifiering ingår också i strategin. Strategin ska bidra till förutsättningar för en snabb, smart och samhällsekonomiskt effektiv elektrifiering. Energimyndigheten vill i sammanhanget av vindkraftsplanering informera om att Energimyndigheten och Naturvårdsverket tillsammans tagit fram en nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad som presenterades 2021.

Se Energimyndighetens långsiktiga scenarier som presenterades i mars

2023

<https://www.energimyndigheten.se/statistik/progno-ser-och-scenarier/langsiktiga-scenarier/>

Läs mer om framtidens elproduktion i Energimyndighetens rapport, "Utvecklingsvägar för elproduktion -att möta ett växande elbehov", ER 2023:18 <https://energimyndigheten.a-mvc?ResourceId=214523>

Kommunikationer

En stor del av Trafikverkets planeringsunderlag som kan vara värdefullt för kommunens översiktsplanering återfinns i planeringskatalogen:

<https://ext-geodatakatalog-forv.lansstyrelsen.se/PlaneringsKatalogen/>

Under 2020–2022 har Trafikverket genomfört en översyn av riksintressen för kommunikationer för de fyra trafikslagen utifrån nya kriterier för riksintressen. Förändringar som skett i riksintressena från år 2020 är följande:

- Väg 97 Luleå – Jokkmokk har upphört som riksintresse

Trafikverkets riksintressen återfinns på Trafikverkets hemsida via länken:

<https://bransch.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/samhallsplanering/Riksintressen/>

Det pågår preciseringar av riksintresset Luleå hamn och Luleå flygplats. Delar av Boden berörs av MSA-ytan till Luleå flygplats. Luleå hamn är en viktig del i funktionen kopplat till industrins behov i Norra Sverige.

Nationell plan och Länstransportplan

År 2022 fastställde regeringen en ny nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033,

<https://www.trafikverket.se/om-nyheter/nationella-nyheter/2022/juni/regeringen-har-faststallt-nationell-plan-for-transportinfrastrukturen-20222033/>

. Planen innehåller åtgärder i den statliga infrastrukturen för vägar, järnvägar, sjöfart och luftfart. För vad det innebär för Boden, se länk ovan.

För specifik information om dubbelspår på järnvägen mellan Luleå och Boden och regeringsuppdrag och analyser som gjorts med anledning av industrisatsningar som planeras i Norra Sverige. Se följande länk:

[Industrisatsningar i norr - www.trafikverket.se](http://www.trafikverket.se)

Länstransportplan tas fram av Region Norrbotten.

Länstransportplanen för Norrbotten 2022-2033:

[Länstransportplan 2022-2033 - Utveckla](#)

[Norrbotten - Utveckla Norrbotten](#)

Tilläggsprognoser

Trafikverket vill lyfta vikten av bra prognosverktyg för trafikutveckling vid planering av samhället. Hösten 2023 redovisar Trafikverket Region Nord en tilläggsprognos med anledning av planerade industrisatsningar i Norra Sverige. Tilläggsprognosen tillsammans med Boden kommuns egna prognosunderlag för trafikutveckling till följd av kommande planer utgör bra underlag för bedömningar av omgivningspåverkan i form av buller- och luftproblematik men även som underlag till trafiksäkerhets- samt framkomlighetsutredningar.

Trafikstrategiskt arbete

Trafikverket vill lyfta fram vikten av att jobba trafikstrategiskt i kommunerna. Som stöd i arbetet har Trafikverket tillsammans med SKR och Boverket tagit fram nya handböcker, se Trafikverkets hemsida:

[Trafikstrategiskt arbete - Tillgänglighet i ett hållbart samhälle - Bransch \(trafikverket.se\)](#)

Trafiksäkerhet

Trafikverket vill även lyfta fram vikten av att kommunerna jobbar systematiskt med trafiksäkerhet för att bidra till nollvisionen. Sveriges kommuner och regioner, SKR, har tillsammans med Trafikverket utvecklat ett planeringsverktyg, Trafiksäkerhetslyftet, som stöd till kommunerna. Detta återfinns via SKR:s hemsida: [Trafiksäkerhetslyftet, nytt stödmaterial till kommunens arbete med trafiksäkerhet | SKR](#)

Transportsystem för långa lastbilar

Trafikverket vill lyfta fram möjligheten för Bodens kommun att skapa förutsättningar för mer effektiva transportlösningar. Att öppna upp ett vägnät för långa fordon, upp till 34,5 m, ger förutsättningar både för mer effektiva transporter och för minskad klimatpåverkan. Detta är möjligt tack vare den förändring i trafikförordningen som trädde ikraft 31 augusti 2023 som tillåter Trafikverket eller kommuner (där kommunen är väghållare) att föreskriva om att tillåta fordonståg upp till 34,5 m på en viss väg, del av väg eller vägsträcka. Läs mer på Trafikverkets hemsida: [Långa lastbilar på det svenska vägnätet - Bransch \(trafikverket.se\)](https://www.trafikverket.se/om-oss/nyheter/2023/08/31-langa-lastbilar-pa-det-svenska-vaegn-aetet-bransch)

Totalförsvaret militära delar

De riksintressen som påverkar kommuner, länsstyrelser eller andra aktörer i plan- och lovärenden eller tillståndsärenden redovisas i Försvarmaktens riksintressekatalog. Riksintressekatalogen finns tillgänglig länsvis på Försvarmaktens webbplats: [Riksintressen - Försvarmakten \(forsvarsmakten.se\)](https://www.forsvarsmakten.se/riksintressen).

Totalförsvaret civila delar

Kommunen och länsstyrelsen är ansvarig för totalförsvarets civila delar på lokal och regional nivå. Länsstyrelsen ska stötta kommunen i bedömning av vilka mark och vattenområden som är av intresse för Totalförsvarets civila delar på regional nivå och som är viktiga att beakta i den översiktliga planeringen. Med detta avses bland annat stöd i tolkningen av vilka mark och vattenområden som avses i 3 kap 9 § första stycket MB inom länet.

MSB arbetar kontinuerligt med att identifiera mark eller vattenområden som kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila delar. Ytterligare information om MSBs arbete med riksintressen för totalförsvarets civila delar finns på [Riksintressen](https://www.forsvarsmakten.se/riksintressen)

Riksintressen enligt 4 kapitlet miljöbalken

Miljökvalitetsnormer

Av översiktsplanen skall framgå hur kommunen avser uppfylla gällande miljökvalitetsnormer (3 kap. 4 § PBL). Det ska framgå om det finns risk för att överskrida miljökvalitetsnormerna eller inte. Översiktsplanen kan på så sätt ge vägledning för efterkommande beslut vad gäller exempelvis detaljplaner, bygglov eller förhandsbesked. Länsstyrelsen hänvisar till befintliga nationella databaser där relevant data finns tillgänglig:

- VISS, [VISS \(lansstyrelsen.se\)](https://lansstyrelsen.se) miljökvalitetsnormer och statusklassificering för yt-, grund- och kustvatten
- SLU Miljödata, en webbtjänst med mark-, vatten- och miljödata. [Miljödata MVM - Start \(slu.se\)](https://miljodata.mvm.slu.se)
- SLU Elfiskeregistret, utförda elfisken i vattendrag. [Databasen för provfiske i vattendrag - SERS | Externwebben \(slu.se\)](https://databasen.forskningsdata.slu.se/elfisken)
- SLU Musselportalen, förekomst av stormusslor (sötvatten),
- SMHI Vattenwebb, hydrologiska data m.m. <https://www.smhi.se/data/hydrologi/vattenwebb>

Det är viktigt att översiktsplanen ger en helhetsbild över samlade utmaningar och åtgärdsbehov rörande vattenkvalitet inklusive dricksvatten, samt vilka åtgärder som behöver prioriteras i samband med den fysiska planeringen för att bibehålla nuvarande vattenstatus. Planen ska dessutom inte försämrå förutsättningarna för rådande miljökvalitetsnormer för vatten. I Länsstyrelsens karttjänst [Vattenkartan \(lansstyrelsen.se\)](https://vattenkartan.lansstyrelsen.se) finns förslag på åtgärder för att förbättra vattenkvalitén.

Vattenmyndigheten har tagit fram ett nytt åtgärdsprogram för 2022- 2027, som fastställdes den 9 juni 2022.

[Åtgärder 2022-2027](https://vattenmyndigheten.se/om-oss/aktuellt/2022-06-09-nytt-attgardsprogram-2022-2027)

Åtgärdsprogrammet ger information om vilka åtgärder som myndigheter och kommuner behöver genomföra för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten. Dessa åtgärder är juridiskt bindande och ska årligen rapporteras till vattenmyndigheterna.

Uppdaterade underlag som exempelvis gällande miljö kvalitetsnormer för vatten samt det nationella åtgärdsprogrammet återfinns i planeringskatalogen.

Klimatanpassning

Boverket har tagit fram en överskådlig och lättanvänd vägledning om klimatrisker i översiktsplaneringen, se länk nedan.

Planeringsunderlag rörande klimatrelaterade risker:

- Klimatrisker i översiktsplanering - PBL kunskapsbanken
[Klimatrisker i översiktsplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)
- Klimat effekter på kommuner i Norrbottens län 2022-01-18
- Klimatförändringarnas påverkan på Norrbottens kulturmiljöer
- Webbtjänst Sveriges geotekniska institut, Sveriges geologiska undersökning: Vägledning Ras, skred, erosion (ver. 2021_1.4.1) (swedgeo.se) [Vägledning Ras, skred, erosion \(ver. 2021_1.4.1\) \(swedgeo.se\)](#)

- Snö i framtida klimat Rapport för våra sju nordligaste län.2020-29 SMHI [Snö i framtida klimat - För de sju nordligaste länen | Länsstyrelsen Gävleborg \(lansstyrelsen.se\)](#)

- Norrbottens energi- och klimatstrategi 2020-2024. BD:2019:2 [Norrbottens klimat- och energistrategi 2020-2024](#)

Information om framtida klimat samt regionala klimatanalyser för Norrbottens län återfinns även på SMHI:s webbplats [Klimatanpassning | SMHI](#) kunskapsunderlag samt på Klimatanpassningsportalen [Klimatanpassning | Länsstyrelsen Norrbotten \(lansstyrelsen.se\)](#)

Farligt gods

Under 2019 tog Länsstyrelserna i Norrbottens och Västerbottens län gemensamt fram en uppdaterad version av planeringsunderlaget "Riktlinjer för fysisk planering - Skyddsavstånd till transporter för farligt gods i Norrbotten och Västerbotten". Rapporten återfinns i Planeringskatalogen och är ett lämpligt underlag vid avvägningar i översiktsplanarbetet.

Buller

I april 2020 publicerade Boverket en reviderad vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller vid planläggning och

bygglovsprövning av bostadsbyggnader. Vägledningen ansluter till de nya allmänna råd om industri- och annat verksamhetsbuller som utgivits 2020. Vägledningen kan utgöra en god hjälp för kommande översiktsplanarbete.

Övriga allmänna intressen

Landsbygd/ jordbruk

Pandemin och Rysslands invasion av Ukraina har hastigt förändrat synen på landsbygd och livsmedelsproduktion. Frågor som rör beredskap och livsmedelsproduktion i hela landet har fått ökad betydelse. Regeringen beslutade den 28 april 2022 att tillsätta en utredning om en ny livsmedelsberedskap (Kommittédirektiv 2022:33) som ska redovisas senast den 1 december 2023.

Länsstyrelsen i Norrbotten har 2019 tagit fram ett planeringsunderlag för brukningsvärd jordbruksmark, "Planeringsunderlag för brukningsvärd jordbruksmark i Norrbotten".
[Samhällsplanering: Planeringsunderlag för brukningsvärd jordbruksmark i Norrbotten - Nära mat \(naramat.nu\)](#)

Naturmiljö

EU:s förordning gällande invasiva främmande arter kom 2015, och den svenska motsvarande förordningen kom 2018. Denna information finns inte med i det underlag som skickades till kommunen 2020.

För att skydda miljön och samhället mot utbredningen och skadorna som invasiva främmande arter förorsakar finns sedan 1 januari 2015 EU-förordning nr (1143/2014) om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. EU-förordningen och dess förbud är direkt tillämpliga för alla i Sverige. Det innebär att till exempel myndigheter, kommuner, olika privata aktörer såsom stora fastighetsägare (mark och vatten), villaägare och andra privatpersoner har ett ansvar och en skyldighet att följa reglerna och hindra spridning av invasiva främmande arter. Utöver EU-förordningen regleras ansvaret i Miljöbalken (8 kap) och i den svenska förordningen (2018:1939) om invasiva främmande arter.

Bostadsförsörjning

Bostadsförsörjningslagen (2000:1383) ändrats. Ändringen började gälla från 1 oktober 2022. Syftet med lagändringen är att förbättra förutsättningarna såväl för regeringens uppföljning av riksdagens mål

för bostadsmarknaden som för kommunernas planering av bostadsförsörjningen.

Länk till Boverket: <https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/vad-sager-lagen/andrats/>

Länsstyrelsen redovisar årligen en regional analys över bostadsmarknaden i länet. Bostadsmarknadsanalys för Norrbottens län 2022 finns tillgänglig på länsstyrelsens hemsida [Bostadsmarknadsanalys Norrbottens län 2022 \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se/norrbotten/bostadsmarknadsanalys-norrbottens-lan-2022)

Social hållbarhet

FN:s barnkonvention blev svensk lag (1 januari 2020). Av barnkonventionens artiklar anges bland annat att barns bästa ska beaktas vid alla åtgärder som rör dem och att barn ska få uttrycka sina åsikter i frågor som berör dem. Barnperspektivet behöver därför integreras i översiktsplaneringen. Boverket fick under 2019 regeringens uppdrag att kartlägga och analysera exempelvis kommunernas arbete med fysisk planering och stadsutveckling i förhållande till barnkonventionen, "Barnkonventionen i fysisk planering och stadsutveckling, Kartläggning och analys" (2020). Rapporten återfinns på Boverkets webbplats. [Barnkonventionen i fysisk planering och stadsutveckling - Boverket](#)

Vid uppdatering av översiktsplan bör, utöver barnperspektivet, följande viktiga frågor beaktas: Agenda 2030, integration, jämställdhetsintegrering och strategin för ett jämställt Norrbotten (vilken även inkluderar mäns våld mot kvinnor). Därutöver bör Boverkets vägledning från 2019 om brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder i samhällsbyggnadsprocessen beaktas. Rapporten återfinns på [Brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektiv och åtgärder i samhällsbyggnadsprocessen - Boverket](#)

Den 1 juli 2023 trädde en ny lag om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete i kraft. Syftet med den nya lagen är att säkerställa att kommunernas arbete är effektivt och kunskapsbaserat.

Det finns flera faktorer som påverkar risken för att bli utsatt för brott, bland annat den byggda miljöns utformning, varav Länsstyrelsen lyfter vikten att beakta brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder i samhällsplaneringsprocessen.

[Brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder - Boverket](#)

Länsstyrelsens granskningsyttrande

Kommuntäckande översiktsplan 2017

Länsstyrelsens synpunkter i granskningsyttrande daterat 2017-04-27 gäller i samtliga delar.

Samråd

Samråd i ärendet har hållits med Trafikverket, SMHI, Försvarsmakten, Sametinget, Energimyndigheten, Statens fastighetsverk, Tillväxtverket samt Länsstyrelsens enheter för naturmiljö, naturskydd, miljöskydd, mark- och vattenskydd, landsbygd, kulturmiljö, samhällsskydd, social hållbarhet, miljöanalys samt naturresurs- och rennäring.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Annica Lindström med Victoria Stridsman som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.